

Gezamenlijk briefadvies

Decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten

Briefadvies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten

Datum goedkeuring SERV	16/06/2025
Datum van goedkeuring Minaraad	19/06/2025
Volgnummer	2025 015
Coördinator + e-mailadres	Stefanie Corens, stefanie.corens@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Julien Matheys, jmatheys@serv.be

Bezoekersadres Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevrouw Melissa Depraetere
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van
Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme
en Jeugd
Markiesgebouw
Markiesstraat 1,
1000 Brussel

Uw bericht van

21 mei 2025

Datum

19 juni 2025

Uw kenmerk

20250516-473

Contact e-mail

Stefanie.corens@minaraad.be

Ons kenmerk

01/K2/2025/242

Contact telefoon

02.558.01.32

Mevrouw de minister,

Op 21 mei 2025 ontvingen de Minaraad en SERV in goede orde uw adviesvraag over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Gezien de huidige congestieproblemen en de onzekere verwachtingen voor de toekomst, vragen de Raden dat beleidsmakers het bestaande kader voor optimaal netgebruik verder uitwerken zodat netbeheerders, bedrijven, instellingen en huishoudens gestimuleerd worden om het gebruik van de beschikbare netcapaciteit te optimaliseren. Dit is cruciaal voor de energietransitie, omdat het bedrijven andere organisaties en huishoudens in staat zal stellen te elektrificeren en kan stimuleren voor de inzet van flexibele *assets* en opslag van elektriciteit.

Er bestaat reeds een regelgevend kader voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten als resultaat van de implementatie van de **vierde Elektriciteitsrichtlijn** in de Vlaamse regelgeving (EMD-decreet en -besluit). Dit omvat zowel marktproducten als niet-marktgebaseerde oplossingen, zoals gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

Het nu voor advies voorgelegde regelgevend kader, voortvloeiend uit de implementatie van de **vijfde Elektriciteitsrichtlijn**, zal de elektriciteitsdistributienetbeheerder Fluvius en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ertoe in staat stellen om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden aan netgebruikers. Deze overeenkomsten kunnen worden ingezet om sneller nieuwe aansluitingen of verzwaringen van bestaande aansluitingen te realiseren in gebieden met congestierisico's of beperkte netcapaciteit. In afwachting van nieuwe netinvesteringen kunnen deze aansluitingen of verzwaringen al worden uitgevoerd via flexibele aansluitingsovereenkomsten

Rekening houdende met bovenstaande, waarderen de Raden dit wetgevend initiatief van de Vlaamse Regering. Het creëert immers voor Fluvius en Elia de mogelijkheid om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden. Dit is waardevol voor zowel nieuwe afnemers en voor organisaties die wensen te elektrificeren en te verduurzamen als voor netbeheerders in het streven naar een efficiënter en duurzamer elektriciteitsnet.

Aanvullend op deze waardering, hierbij onze constructieve aanbevelingen:

1. Kijk ook naar toekomstige congestie

Bij het definiëren van een congestiegebied wordt momenteel voornamelijk gekeken naar de bestaande capaciteit en/of congestie in dat gebied (artikel 1.1.3). Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige gelijktijdige piekbelasting en de gecontracteerde capaciteit. De Minaraad en SERV bevelen aan ook de verwachte, toekomstige congestie mee in de definitie van congestiegebieden op te nemen. Dit is mogelijk door (korte) termijn netinvesteringen van netbeheerders en de verwachte evolutie van de vraag mee te rekenen. De Raden vragen evenwel om de methodologie te valideren met de stakeholders.

2. Maak flexibiliteit tussen bedrijven mogelijk

Het is voor bedrijven moeilijk om een correcte inschatting te maken van de grootte van de nodige flexibele aansluiting(en). Daarnaast is meermaals een aanvraag voor flexibele aansluitingsovereenkomsten indienen, duurder dan in een keer (meer) capaciteit aan te vragen (dan nodig). Daarom vragen de Raden via deze regeling de mogelijkheid te voorzien dat bedrijven die over meer capaciteit beschikken dan ze uiteindelijk nodig hebben (bijvoorbeeld omwille van een overschatting of gewijzigde plannen), onderling die capaciteit zouden kunnen uitwisselen. De Raden vragen de Vlaamse Regering uit te werken hoe en tegen welke voorwaarden afnemers van het elektriciteitsnet hun gezamenlijke capaciteit kunnen poolen in het kader van rationeel netgebruik en het vermijden van congestie, mits respect voor het gelijkheidsbeginsel en het Europees recht. Die laatste oplossing zou volgens de Raden voorrang moeten krijgen op een flexibel aansluitcontract.

3. Beperk doorlooptijden netstudies

De SERV en Minaraad merken op dat bijkomende opgelegde verplichtingen de doorlooptijden kunnen laten oplopen (artikel 4.1.17/9). De Raden vragen dat de Vlaamse Regering een regeling treft waardoor doorlooptijden voor netstudies, ondanks bijkomende verplichtingen, redelijk blijven.

4. Zorg voor een afwegingskader voor flexibele aansluitingen:

Voor klassieke aansluitingsvragen is het *'first come, first served'*-principe van toepassing. In voorliggend ontwerpdecreet is dit ook het geval (artikel 4.1.17/9). Dit kan evenwel problematisch zijn - vooral bij meerdere aanvragen op één transformatorstation. Daarom stellen de Raden voor dat de Vlaamse Regering i.s.m. de stakeholders een duidelijk afwegingskader en preferentiële aanpak uitwerkt¹. Zo'n preferentiële aanpak is in dit geval verantwoord omdat de aard van de te verbinden

¹ De Nederlandse toezichthouder maakt gebruik van een maatschappelijk afwegingskader bij het toepassen van flexibiliteitsopties in de elektriciteitsnetten. Dit afwegingskader wordt onder andere toegepast in het FLEXNET-project, dat is uitgevoerd door een consortium van energiebedrijven en onderzoeksinstituten. ALIANDER & ECN (2017), Demand and supply of flexibility in the power system of the Netherlands, 2015-2050. <https://energy.nl/wp-content/uploads/flexnet-key-messages-demand-and-supply-of-flexibility-in-nl-2015-2050-ecn-e17063-3.pdf> Verdere inspiratie kan misschien ook gehaald worden bij Elia, dat een afwegingskader lijkt te hanteren in zijn methodologie inzake flexibiliteitsopties. https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/company/legal-framework/legal_framework_belgium_gridstudymethodology_versiondec2024_en.pdf. Ook elders gaan er stemmen op om het *'first-come, first-served'* -systeem voor nettoegang te herzien. O.a. een analyse van RAP moedigt beleidsmakers aan om innovatieve en flexibele oplossingen te implementeren. RAP (2024), RIP first come, first served. <https://www.raponline.org/toolkit/rip-first-come-first-served/>

activa en de vormen van flexibiliteit variëren. De Raden vragen alleszins om de regelgeving tussen de verschillende flexibiliteitskaders op elkaar af te stemmen.

5. Onderzoek een andere benaming voor de term '*flexibele aansluitingscontract*'

De gebruikte term 'flexibele aansluitcontract' kan misleidend overkomen. De flexibiliteit ligt immers volledig bij de klant. Daarom bevelen de Raden aan deze te vervangen door bijvoorbeeld 'voorwaardelijk of gelimiteerd aansluitingscontract'.

6. Onderzoek de wenselijkheid van een flexibele aansluiting voor bestaande connecties die geen verzwarend aanvragen

Momenteel is een flexibele aansluiting voor een bestaande aansluiting die geen verzwarend aanvraagt, niet vervat in het ontwerpdecreet (artikel 4.1.17/9). De SERV en Minaraad roepen de Vlaamse regering op na te gaan in hoeverre het wenselijk is om flexibele aansluitingen ook vrijwillig aan te bieden voor bestaande connecties. Dit kan geblokkeerde capaciteit, die in de praktijk (nog) niet benut wordt of die door ontwikkelingen in het bedrijf niet meer nodig is, op korte of middellange termijn, vrijmaken. Deze zouden best bekeken worden ten aanzien van zowel bestaande als toekomstige marktflexibiliteitsdiensten.

Hoogachtend,

Valérie Vandenabeele
voorzitter Minaraad

Stijn Gryp
voorzitter SERV